

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EKN, sagsnr: 2016-127
Den 7. juni 2016

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 20. juni 2016

SAMLENOTAT

2. <i>Mellemøsten</i>	2
3. <i>Mali/Sabel</i>	4
4. <i>FYROM/Makedonien</i>	7
5. <i>Arktis</i>	9
6. <i>Myanmar</i>	12
7. <i>Underskrivelse af EPA-aftale med AVS-lande i det østlige Afrika</i>	14
8. <i>EU's globale strategi</i>	16

2. Mellemøsten

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte den mellemøstlige fredsproces i lyset af udviklingen, herunder de seneste måneders uro med vold og dødsfald. Der ventes fokus på det franske initiativ til at genstarte dialogen mellem parterne og Mellemøstkvartettens rapport om fredsprocessen.

2. Baggrund

De seneste måneders voldelige begivenheder i Israel, Østjerusalem og på resten af Vestbredden er ikke bragt til ophør, om end situationen den seneste tid er forbedret. Det er EU's opfattelse, at de underliggende årsager til konflikten må imødegås, idet sikkerhedsforanstaltninger alene ikke kan standse voldshandlingerne. I den kommende tid vil fokus være på, at alle parter afholder sig fra handlinger, der på ny kan forværre situationen ved opildnen eller provokation, og på at skabe grundlag for en fornyet politisk proces mellem parterne.

Frankrig har taget initiativ til en todelt proces med et indledende ministermøde den 3. juni 2016 i begrænset format efterfulgt af en større international konference senere i 2016. Israel og Palæstina deltager ikke i ministermødet den 3. juni, hvor fokus ifølge de franske oplysninger vil være på at samle støtte blandt centrale aktører om den videre vej frem.

Sideløbende med det franske initiativ har Mellemøstkvartetten (USA, FN, Rusland, EU) arbejdet med en rapport, der sigter på at gøre status for fredsprocessen og fremkomme med anbefalinger til, hvordan der kan skabes forudsætninger for nye fredsforhandlinger. Der ventes en kort og balanceret rapport, der vil kunne indgå i det videre forløb af det franske initiativ.

3. Formål og indhold

Rådet ventes at drøfte den mellemøstlige fredsproces i lyset af den seneste udvikling, herunder hvordan EU sammen med de aktuelle internationale bestræbelser bedst kan støtte fredsprocessen fremadrettet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen forventes ikke i sig selv at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Der vil blive taget stilling til eventuelle konsekvenser, såfremt der på et senere tidspunkt måtte blive vedtaget konkrete tiltag.

8. Høring

Der er ikke foretaget høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være enighed blandt medlemslandene om en fortsat aktiv og bredspektret EU-indsats i samarbejde med internationale og regionale aktører med det hovedsigte at støtte fredsforhandlinger.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter en aktiv rolle for EU i samarbejde med relevante internationale partnere, herunder aktuelt i forhold til det franske initiativ og Kvartettens engagement. Målet med EU's bestræbelser er overordnet at understøtte mulighederne for en snarlig genoptagelse af fredsforhandlingerne med henblik på realiseringen af en to-statsløsning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 14. januar 2016.

3. Mali/Sahel

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Med udgangspunkt i udviklingen i Mali og Sahel-regionen ventes en drøftelse af og evt. vedtagelse af rådskonklusioner om status for implementeringen af fredsaftalen i Mali ét år efter den blev underskrevet i juni 2015, herunder EU's rolle i fredsprocessen. Derudover ventes en drøftelse af styrket regionalt samarbejde i Sahel-regionen.

2. Baggrund

I Mali blev der efter længere forhandlinger den 20. juni 2015 underskrevet en fredsaftale mellem den maliske regering, de væbnede grupper "Plateforme" og "Coordination" samt det internationale mæglerteam, herunder EU. Fredsaftalen adresserer bl.a. områder som svage sikkerhedsstrukturer, politisk eksklusion samt økonomisk og social ulighed. Samtidig lægger fredsaftalen op til demobilisering af de væbnede grupper og gennemførelse af en forsoningsproces. Aftalens gennemførelse skal i henhold til fredsaftalen overvåges af en overvågningskomité ("Comité de Suivi de l'Accord", CSA) bestående af de maliske parter og det internationale mæglerteam anført af Algeriet.

Implementeringen af fredsaftalen skrider dog kun langsomt fremad, herunder mangler befolkningen i det nordlige Mali endnu at se konkrete forbedringer i deres hverdag, som resultat af aftalen. Der er som følge heraf en risiko for, at især unge tilslutter sig kriminelle eller radikale grupper. Samtidig er sikkerhedssituationen gradvist blevet forværret ikke kun i det nordlige Mali, men også i de centrale og sydlige dele af landet. Dette understreges af en række angreb på FN's fredsbevarende operation MINUSMA og den franske regionale anti-terror operation Barkhane i det nordlige og centrale Mali, samt terrorangrebet i Bamako den 19. november 2015.

Det internationale samfund har engageret sig aktivt i fredsprocessen i Mali. En væsentlig aktør i forbindelse hermed er MINUSMA, idet missionen (styrkeloft pt. 11.240 soldater og 1.440 politifolk) har et bredt mandat omfattende bl.a. understøttelse af fredsaftalen og støtte til implementering af våbenhvilen. MINUSMA's mandat ventes forlænget ved udgangen af juni d.å., idet der pt. pågår drøftelser herom i FN's Sikkerhedsråd. MINUSMA's militære del ledes siden marts 2015 af den danske generalmajor Michael Lollesgaard. Også EU spiller bl.a. som den største donor, og gennem træning af de maliske sikkerhedsstyrker, en væsentlig rolle i bestræbelserne på at skabe varig fred og stabilitet i Mali.

Sahel-regionen står over for væsentlige udfordringer, herunder transregionale udfordringer som terrorisme, irregulær migration og organiseret kriminalitet. I erkendelse af, at disse udfordringer alene kan løses gennem styrket regionalt samarbejde, lancerede de fem Sahel-lande Burkina Faso, Mali, Niger, Tchad og Mauretanien i februar 2014 "G5 Sahel" alliancen. G5 er en uformel struktur, der har til formål at styrke koordination og opfølgning mellem landene i regionen med særlig fokus på indsatser indenfor sikkerhed og udvikling. Organisationen vil skulle samarbejde tæt med eksisterende regionale organisationer som den Afrikanske Union (AU) og Det Vestafrikanske Økonomiske Fællesskab (ECOWAS). EU's Høje Repræsentant for Udenrigs- og Sikkerhedspolitik i mødes den 17. juni d.å. umiddelbart forud for rådsmødet (udenrigsanliggender) med G5-landenes udenrigsministre i Bruxelles som opfølgning på et tilsvarende møde sidste år. EU leverer desuden et væsentlig bidrag til at adressere regionale udfordringer i Sahel-regionen gennem

EU trustfonden for stabilisering og imødegåelse af grundlæggende årsager til migration i Afrika. Fonden blev etableret i forbindelse med Valletta-topmødet november 2015 og indeholder knap 1,9 mia. euro, hvoraf der er afsat i alt ca. 900 mio. euro til Sahel-landene.

3. Formål og indhold

Rådet forventes at drøfte udviklingen i Mali og Sahel-regionen.

Drøftelsen vil være en lejlighed til at gøre status over implementeringen af fredsaftalen og drøfte den fremtidige indsats i Mali ét år efter, at fredsaftalen blev underskrevet af den maliske regering, de væbnede grupper "Plateforme" og "Coordination" samt det internationale mæglerteam, herunder EU.

Desuden forventes EU's Høje Repræsentant for udenrigs- og sikkerhedspolitik Mogherini at orientere om sit møde med udenrigsministrene fra organisationen G5 Sahel (Mali, Burkina Faso, Niger, Tchad og Mauretanien), som ventes at finde sted den 17. juni d.å. umiddelbart forud for rådsmødet. Der forventes på baggrund heraf en drøftelse af regionale udfordringer i Sahel-regionen og perspektiverne for styrket regionalt samarbejde.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen forventes ikke at medføre lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemslandene forventes i forbindelse med drøftelsen at understrege vigtigheden af, at EU spiller en aktiv rolle i Mali og Sahel-regionen og sikrer fremdrift i implementeringen af fredsaftalen i Mali. Der forventes i forbindelse hermed bl.a. at være fokus på, at den maliske befolkning oplever konkrete forbedringer i deres hverdag som et resultat af fredsaftalen.

I forhold til regionale aspekter er der blandt medlemslandene enighed om vigtigheden af styrket regionalt samarbejde i Sahel-regionen mhp. at adressere væsentlige regionale udfordringer vedr. radikaliserende, organiseret kriminalitet og irregulær migration. Der forventes i forbindelse hermed at blive udtrykt støtte til G5 Sahel, idet vigtigheden af tæt samarbejde mellem G5 Sahel og andre regionale organisationer som den Afrikanske Union (AU) og Det Vestafrikanske Økonomiske Fællesskab (ECOWAS) også ventes understreget.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side lægges vægt på, at der hurtigst muligt sikres fremdrift i implementeringen af fredsaftalen i Mali. Særligt vil det være væsentligt, at der sikres fremskridt på udviklingsmæssige aspekter af fredsaftalen, herunder at befolkningen i nord snarest oplever konkrete forbedringer i deres hverdag som følge af fredsaftalen. Danmark støtter desuden op om, at EU spiller en aktiv rolle i Mali og Sahel-regionen, idet det gerne ses, at EU styrker sin rolle yderligere ved at sikre en endnu højere grad af samtænkning mellem sit politiske, udviklingsmæssige og sikkerhedspolitiske engagement.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 24. maj 2013.

4. FYROM/Makedonien

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Det forventes, at Rådet vil have en kort drøftelse af situationen i FYROM/Makedonien med særligt fokus på den seneste udvikling i den indenrigspolitiske krise.

2. Baggrund

Siden et sammenfaldende parlaments- og præsidentvalg i april 2014 har en dyb indenrigspolitisk krise gradvist udviklet sig, og det politiske liv er nu så splittet, at det kan betegnes som dysfunktionelt.

Bistået af EU og USA indgik de fire største partier, henholdsvis de to regeringspartier og de to største oppositionspartier, i juni-juli 2015 Przino-aftalen, der via en række fælles indenrigspolitiske tiltag skulle lede frem til et aftalt nyvalg den 24. april 2016.

Bekæmpelse af korruption er indeholdt i EU's krav til FYROM/Makedonien, herunder de 'hastende reform-prioriteter', som senest beskrevet i Kommissionens årlige landerapport om FYROM/Makedonien fra november 2015. Korruption indgår som element i den dybe politiske splittelse, der hersker i FYROM/Makedonien., som alle berørte parter må slutte op om at bekæmpe.

Efter omfattende intern uenighed om, hvorvidt der var skabt forudsætninger for et troværdigt valg den 24. april 2016, besluttede parlamentet den 24. februar 2016 at udsætte valget til den 5. juni 2016.

Det største oppositionsparti, SDSM har sidenhen fastholdt, at man vil boykotte valget, så længe mediereformen samt en rensning af valglisterne ikke har fundet sted. Den 9. april 2016 vedtog parlamentet – uden SDSM's tilstedeværelse – at parlamentet skulle opløses med henblik på forberedelse af valget.

Ved udløb af deadline den 11. maj 2016 havde kun regeringspartiet, VMRO og to små partier indgivet en kandidatliste til valget. Øvrige partier, herunder VMRO's juniorregeringspartner, det etnisk-albanske parti DUI, valgte at boykotte valget i protest over den endnu manglende medie-reform, uklarhed vedr. valglisterne samt præsidentens amnesti til 56 personer berørt af undersøgelserne i forbindelse med sagen om aflytninger af 10.000 personer.

På baggrund af en anke fra DUI, vurderede forfatningsdomstolens 9 dommere enstemmigt den 18. maj 2016, at parlamentets opløsning den 9. april 2016 var i strid med forfatningen. Parlamentet forsamledes atter samme aften og vedtog at indstille forberedelserne til valget den 5. juni. En ny valgdato overvejes i forbindelse med et planlagt kommunalvalg i april 2017.

På baggrund af en anke fra det etnisk-albanske regeringsparti, DUI vurderede forfatningsdomstolens 9 dommere enstemmigt i en foreløbig vurdering den 18. maj 2016, at parlamentets opløsning den 9. april 2016 var i strid med forfatningen.

3. Formål og indhold

Der ventes en drøftelse af den politiske situation i landet samt en drøftelse af, hvordan EU kan søge at fremme en positiv udvikling i landet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant

7. Konsekvenser

Drøftelsen forventes ikke at medføre lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være en generel bekymring blandt EU 28 for situation i FYROM/Makedonien.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen deler den udbredte bekymring vedrørende FYROMs/Makedoniens indenrigspolitiske situation, som står i vejen for generelle fremskridt såvel som landets yderligere tilnærmelse til EU. Regeringen bakker op om EU's arbejde med at lægge pres på parterne i FYROM/Makedonien for snarligt at nå til enighed om at opfylde Przino-aftalen samt afholdelse og afvikling af et frit og fair parlamentsvalg.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

5. Arktis

JOIN (2016) 21

1. Resumé

Rådet forventes at drøfte og vedtage rådskonklusioner om Kommissionen og EU's høje repræsentants fælles meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om en Integreret EU-politik om Arktis. Der lægges op til øget EU engagement i Arktis, primært i relation til klima, miljøbeskyttelse og fremme af bæredygtig udvikling og samarbejde i dialog med arktiske befolkninger.

2. Baggrund

Kommissionen og EU's høje repræsentant præsenterede den 27. april 2016 en *fælles meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om En integreret EU-politik om Arktis* (JOIN (2016) 21 final). Meddelelsen er en opfølgning på Kommissionens meddelelse af 20. november 2008 om den arktiske region (KOM (2008) 0763) og Kommissionens og EU's høje repræsentants fælles meddelelse om udvikling af en EU-politik for den arktiske region: fremskridt siden 2008 og den fremtidige indsats (JOIN (2012) 19) fra 2012.

Meddelelsens hovedbudskab er, at Arktis i dag grundet lettere tilgængelighed og større aktivitet har stadig stigende strategisk betydning i verden. EU og Arktis påvirker hinanden gensidigt og EU kan bidrage konstruktivt til at løse nogle af de udfordringer, som Arktis står overfor. Der angives tre overordnede politiske mål for EU's indsats i Arktis: 1) bekæmpelse af klimaforandringer og beskyttelse af miljøet i Arktis i samarbejde med de mennesker, som bor i der 2) fremme af bæredygtig udvikling og 3) bidrag til internationalt samarbejde i Arktis

Der er fra dansk side løbende søgt aktiv indflydelse på udformningen af EU's arktiske politik for at fremme Kongerigets interesser.

3. Formål og indhold

Det anerkendes i meddelelsen, at der allerede er et godt og konstruktivt internationalt samarbejde i Arktis og at EU skal støtte op herom. Der lægges op til dialog med arktiske stater, oprindelige folk og andre partnere. Kommissionen og den høje repræsentant identificerer en række tiltag i engagementet i den arktiske region, der sætter fokus på klimaændringer, miljøbeskyttelse, bæredygtig udvikling og internationalt samarbejde. Forskning, videnskab og innovation skal fortsat stå centralt i dette arbejde. Konkret vil EU arbejde på 1) at støtte forskning, samle viden og samarbejde med lokale befolkninger med henblik på at adressere miljø- og klimaændringsudfordringerne i Arktis; 2) at bidrage til bæredygtig udvikling af Arktis gennem en mere koordineret og fokuseret anvendelse af EU's instrumenter og finansiering for at sikre økonomisk, social og miljømæssig udvikling 3) at udbygge sit konstruktive engagement og sin konstruktive dialog i forhold til de arktiske stater, oprindelige folk og andre partnere. Herigennem vil EU kunne skabe en mere strategisk fokuseret politik og sikre, at EU's fremtidige bidrag til Arktis har støtte fra regionale interessenter og fremmer den fælles indsats, som de arktiske stater står for.

Det fremhæves, at EU vil samarbejde med arktiske oprindelige folk og lokale befolkninger for at sikre, at deres holdninger og rettigheder respekteres og fremmes i udvikling af EU's Arktis-politikker.

Rådet forventes at vedtage rådskonklusioner som svar på den fælles meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om En integreret EU-politik om Arktis.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet

forventes at vedtage en betænkning på baggrund af meddelelsen, men denne foreligger endnu ikke.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Den fælles meddelelse fra Kommissionen og den høje repræsentant blev offentliggjort den 27. april 2015. Udenrigsministeriet har løbende været i dialog med Grønland og Færøerne herom..

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Kommissionen og EU's høje repræsentants meddelelse forventes at blive budt velkommen af øvrige EU-lande, der gerne ser et øget EU-engagement i Arktis.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser meddelelsen og EU's øgede engagement i Arktis velkommen. Der er et godt og konstruktivt internationalt samarbejde i Arktis. På den baggrund vil regeringen arbejde for, at EU bidrager konstruktivt til samarbejdet i Arktis på de områder, hvor EU kan tilføre merværdi. EU og medlemslandene er for så vidt angår Arktis stærke på forskningsområdet, infrastruktur, herunder telekommunikation og satellitter, og miljø- og klimaområdet, hvorfor dette vil være en naturlig platform for et øget EU-engagement i Arktis.

Det er i Kongerigets interesse at præge udformningen og gennemførelsen af EU's politikker ligesom det for de dele af Kongeriget, som ikke er en del af EU, har interesse at deltage i relevante EU-programmer i ønskelig og mulig udstrækning.

Regeringen lægger vægt på, at EU's politikker, som har betydning for Arktis, formuleres i tæt gensidig dialog med de arktiske stater, oprindelige folk og andre partnere og at politikken konkret udformes i respekt for de arktiske befolkningers rettigheder og interesser, herunder i erkendelse af, at bæredygtig udnyttelse af levende havressourcer, også sæler og hvaler, er af væsentlig socio-økonomisk og kulturel betydning for arktiske befolkninger.

Det er af særlig betydning at udbygge samarbejdsrelationerne mellem Færøerne, Grønland og EU, herunder nye muligheder inden for økonomi og erhvervssamarbejde. Kongeriget arbejder for, at EU sikres en relevant plads i Arktis, blandt andet som observatør i Arktisk Råd.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

EU's engagement i Arktis blev senest forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 8. maj 2014.

6. Myanmar

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes gennem rådskonklusioner at vedtage en ny EU strategi for Myanmar/Burma på baggrund af Den Fælles Meddelelse fra Kommissionen og Den Fælles Udenrigstjeneste vedrørende elementer for en EU strategi for Myanmar/Burma. Rådskonklusionerne ventes at fokusere på, hvordan EU kan støtte op om den nyvalgte regerings arbejde for landets videre transition henimod demokrati, fred og bæredygtig økonomisk vækst.

2. Baggrund

Iværksættelse af en ny EU strategi for Myanmar skal ses som et udtryk for ønske om at støtte op om landets nye regering, efter at Aung San Suu Kyi's parti National League for Democracy (NLD) vandt en jordskredssejr ved valget 8. november 2015.

Aung San Suu Kyi kunne grundet bestemmelser i forfatningen ikke selv stille op til præsidentvalget, men hendes tætte allierede Htin Kyaw blev 15. marts 2016 valgt til præsident, og hun selv udnævnt til statsråd, udenrigsminister og minister for præsidentens kontor.

EU har støttet aktivt op om transitionsprocessen i Myanmar. Med en ny demokratisk valgt regering vil EU nu yderligere opgradere støtten til Myanmar. Fokus ventes at være på støtte til udviklingen af fuldt demokrati, konsolidering af freden, respekt for menneskerettigheder, fattigdomsreduktion, bæredygtig udvikling og økonomisk vækst. Gennem styrket partnerskab ønsker EU at understøtte mulighederne for samhandel og støtte Myanmar's regionale integration gennem sammenslutningen af sydøstasiatiske lande, ASEAN.

Den kritiske situation i Rakhine-staten, herunder for statsløse muslimer, inklusiv rohingyaer, ventes at få særlig fokus. Politiske og religiøse spændinger, vold og forfølgelser mellem buddhister og muslimer - koblet med udbredt fattigdom og sociale problemer - giver anledning til bekymring og kalder på samtænkte løsninger.

3. Formål og indhold

Rådet ventes gennem rådskonklusioner at vedtage en ny EU strategi for Myanmar/Burma. Rådskonklusionerne ventes at fokusere på, hvordan EU kan støtte op om den nyvalgte regerings arbejde for landets videre transition henimod demokrati, fred og bæredygtig økonomisk vækst.

Det forventes, at der vedtages rådskonklusioner om Myanmar.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen forventes ikke at medføre konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdning

Det forventes, at der er enighed i EU-kredsen om rådskonklusionerne om en ny EU-strategi for Myanmar.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter en EU strategi, som lægger op til et styrket engagementet i Myanmar og støtter op om den fortsatte transitionsproces henimod fuldt demokrati, fred og bæredygtig økonomisk vækst. Regeringen vil arbejde for et særligt fokus på situationen i Rakhine. EU bør arbejde for integrerede og samtænkte indsatser, hvor der findes løsninger for de statsløse internt fordrevne og samtidig støtter generelle udviklingstiltag for den brede befolkning i Rakhine.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere være forelagt Folketingets Europaudvalg.

7. Underskrivelse af EPA-aftale med AVS-lande i det østlige Afrika

KOM (2016) 0063

Nyt notat.

1. Resumé

Der forventes på mødet i Rådet truffet afgørelse om undertegnelse af den regionale økonomiske aftale (EPA) mellem på den ene side AVS-partnerlandene i Det Østafrikanske Fællesskab (AVS-lande er udviklingslande i Afrika, Vestindien og Stillehavet) og på den anden side Den Europæiske Union og dens medlemslande. Rådet forventes også at træffe beslutning om foreløbig anvendelse af aftalen, når parterne har givet den fornødne tilslutning hertil, og indtil procedurerne for dens ikrafttræden er tilendebragt.. Det er endvidere forventningen, at EU-udenrigsministrene på deres respektive landes vegne underskriver aftalen i Bruxelles samme dag som mødet i Rådet finder sted.

2. Baggrund

Kommissionen forventes at fremsende forslag til rådets afgørelse om undertegnelse og midlertidig anvendelse af den økonomiske samarbejdsaftale (EPA) mellem på den ene side partnerlandene i Det Østafrikanske Fællesskab og på den anden side den Europæiske Union og dens medlemslande. Forslaget fremsættes med hjemmel i TEUF særligt artikel 207, stk. 3 og 4, og artikel 209, stk. 2 sammenholdt med artikel 218, stk. 5. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal. Aftalen er blandt de økonomiske partnerskabsaftaler mellem regionale sammenslutninger af udviklingslande i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS-landene) og EU, som Rådet bemyndigede Kommissionen til at indlede forhandlinger om den 12. juni 2002. Forhandlingerne om aftalen med partnerlandene i Det Østafrikanske Fællesskab (ØAF) bestående af Burundi, Kenya, Rwanda, Tanzania og Uganda, blev afsluttet den 16. oktober 2014 i Bruxelles.

Danmark skal som medlem af EU tiltræde aftalen.

3. Formål og indhold

Med Rådets vedtagelse af forslaget gives der bemyndigelse til at undertegne EPA- aftalen med partnerlandene i Det Østafrikanske Fællesskab. Der åbnes samtidig op for foreløbig anvendelse af aftalen, når den er underskrevet af parterne, og indtil den kan træde i kraft efter afsluttet ratifikation fra parternes side. Der er tale om en udviklingsorienteret handelsaftale, der giver de afrikanske lande en række beskyttelsesforanstaltninger og en klausul om nyoprettede industrier samt bestemmelser om oprindelsesregler til lettelse af eksporten, ligesom den sørger for, at eksportsubsidier i samhandlen afskaffes. Med anvendelsen af aftalen gives der told- og kvotefri markedsadgang i EU for alle varer fra de respektive afrikanske AVS-lande. For EU eksportens vedkommende skal de afrikanske lande aftrappe deres told over en periode. En række følsomme varer vil desuden kunne være undtaget fra toldnedsættelse.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres om underskrivelsen. Europa-Parlamentet vil dog i henhold til TEUF artikel 207, stk. 3 og jf. artikel 218 skulle godkende den samlede aftale.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

EPA-aftalen med landene i Det Østafrikanske Fælleskab vil ikke have nogen virkning i forhold til toldindtægterne på EU-budgettet, idet fire af landene er mindst udviklede lande, der allerede er omfattet af initiativet ”alt undtagen våben, der giver dem told- og kvotefri adgang til EU. Kenya er omfattet af forordningen om markedsadgang (MAR), der ligeledes giver fri adgang til EU.

EPA-aftalen forventes fremadrettet at få positive samfundsøkonomiske konsekvenser i form af øget samhandel med deraf afledte effekter i form af øget eksport, højere vækst, et højere beskæftningsgrundlag og lavere forbrugerpriser. EPA-aftalen forventes ikke at have konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der må forventes at være generel tilslutning fra EU-medlemslandenes side til undertegnelse af aftalen på vegne af Den Europæiske Union. Det er også forventningen, at aftalen underskrives af de respektive EU-udenrigsministre på deres lands vegne efter mødet i Rådet.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er indstillet på at give tilslutning til forslaget om undertegnelse af aftalen på vegne af Den Europæiske Union og at aftalen finder foreløbig anvendelse indtil den formelt træder i kraft.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg, men selve EPA-forhandlingerne har været forelagt med henblik på forhandlingsoplæg på mødet i Folketingets Europaudvalg den 7. februar 2008. Dansk holdning til EPA-aftalerne har desuden basis i folketingsvedtagelserne V 41 og V62 fra henholdsvis den 25. januar 2007 og den 21. maj 2008. Desuden har ændringen i markedsadgangsforordningen (MAR) for AVS-lande, der har indgået en EPA-aftale, været forelagt med henblik på forhandlingsoplæg på mødet i Folketingets Europaudvalg den 23. november 2012. Senest er beslutningen om underskrivelse af EPA-aftalen med AVS-lande i det sydlige Afrika forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 20. maj 2016.

8. EU's globale strategi

KOM-dokument foreligger ikke

Revideret notat.

1. Resumé

Den høje repræsentant for udenrigsanliggender er i færd med at formulere en ny strategi for EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP), som forventes præsenteret for Det Europæiske Råd i juni 2016. Strategien skal erstatte EU's Sikkerhedsstrategi fra 2003 (opdateret i 2008) og udgøre et pejlemærke for den fremtidige fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Strategien forventes at pege EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i retning af udfordringerne mod øst og syd med vægt på en samtænkt og bred tilgang, hvor alle EU's eksterne instrumenter bringes i spil i tæt koordination med medlemslandene og relevante lokale, regionale og internationale aktører. Der forventes ligeledes fokus på sammenhængen mellem de interne og eksterne politikker, der har manifesteret sig inden for det seneste år på særligt migrationsområdet og ift. terror. I lyset af den øgede terrortrussel og det øgede konfliktniveau omkring Europa ventes den høje repræsentant desuden at foreslå en uddybning af den forsvars- og sikkerhedspolitiske dimension af EU-samarbejdet, herunder gennem en styrkelse af CSDP-instrumentet, øget samarbejde og koordination mellem EU og medlemslandene, samt øget samarbejde mellem EU og NATO. Derudover forventes strategien at pege på, at EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik skal bakte op om FN's 2013-dagsorden og verdensmålene, ligesom strategien ventes at pege på en række organisatoriske forslag til en styrkelse af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

2. Baggrund

EU's nuværende sikkerhedsstrategi blev vedtaget i 2003 og revideret i 2008. Med krisen i Ukraine og den generelt øgede ustabilitet i EU's nærområder er den nuværende kontekst markant anderledes end i 2003 og 2008. På mødet i Det Europæiske Råd i december 2013 fik Den Høje Repræsentant i opdrag at udarbejde en analyse af den globale udenrigs- og sikkerhedspolitiske udvikling med fokus på, hvilke muligheder og udfordringer den har medført for EU og medlemsstaterne. Denne analyse blev præsenteret på Det Europæiske Råd i juni 2015 og dannede grundlag for beslutningen om at give den høje repræsentant i opdrag at udarbejde en ny strategi for EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik - den strategi, der nu kendes som "EU's globale strategi". Strategien forventes præsenteret for Det Europæiske Råd i juni 2016.

Den høje repræsentant har i det forgangne år konsulteret bredt og indhentet bidrag fra en lang række aktører. Blandt andet har der været afholdt konferencer i stort set alle EU's medlemslande, som hver især har haft til formål at levere input til strategi-arbejdet.

3. Formål og indhold

Strategien forventes at lægge til grund, at den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik er central for EU-borgernes sikkerhed, velstand og værdier, og at EU's internationale engagement må tage udgangspunkt i, at verden er mere forbunden, anfægtet og kompleks end tidligere. Af basale principper forventes strategien at pege på, at EU må engagere sig; at EU har ansvar i en verden præget af øget konflikt, og; at EU må søge samarbejds vej. Dertil kommer enhed udadtil som en central værdi.

Strategien forventes at pege på behovet for en stærkere Union i imødegåelsen af eksterne trusler. I lyset af bl.a. terrortruslen og den øgede ustabilitet omkring Europa har der været et stort ønske om en styrkelse af EU's forsvars- og sikkerhedspolitiske dimension, herunder øget samarbejde mellem EU og NATO. Der kan også forventes fokus på anti-radikalisering, cyberkriminalitet, migration og energisikkerhed, hvor behovet for at adressere sammenhængen mellem interne og eksterne kan tænkes fremhævet.

Derudover kan der forventes fokus på opbygning af modstandskraft i samfund og stater i EU's nærområde, hvor der er behov for en stærk og samtænkt tilgang til EU's engagement mod øst og syd med vægt på skræddersyede tilgange til hvert enkelt land, jf. den nye europæiske naboskabspolitik. Der forventes også fokus på at sikre en integreret og samtænkt tilgang til konflikt og kriser med vægt på forebyggelse, sikkerhed, god regeringsførelse og skabelsen af økonomiske muligheder. Særligt koblingen mellem sikkerhed og udvikling, samt ambitionerne om at sikre bedre muligheder for at lade stabiliserings- og udviklingsindsatser understøtte hinanden kan ventes fremhævet. Ligeledes ventes FN's 2030-dagsorden og implementering af verdensmålene at stå centralt sammen med en bedre kobling af udvikling og humanitær bistand. Endelig forventes overvejelser om regionalt samarbejde, hvor EU's tilgang til de fire geografiske verdenshjørner og centrale lande udfoldes, ligesom der ventes overvejelser om 'Global Governance' i det 21. århundrede. EU lægger vægt på en retsbaseret international verdensorden og ser multilateralisme som et centralt værktøj og udviklingen af effektive samarbejder i relevante multilaterale rammer.

Strategien forventes at indeholde et afsluttende kapitel, som udstikker anbefalinger til denne videre udvikling af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik med henblik på videre overvejelser i Rådet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vedtog en initiativ-betænkning på plenarsamlingen den 13. april 2016. Betænkningen fokuserer på 4 områder: 1) forsvar af de europæiske borgeres stater, samfund og værdier; 2) stabilisering af EU's brede naboområde; 3) styrkelse af den multilaterale globale governance, og 4) engagement med EU, nationale parlamenter og de europæiske borgere.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

EU's globale strategi vil ikke i sig selv have statsfinansielle, samfundsøkonomiske, erhvervsøkonomiske, miljømæssige eller lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark. Strategien kan forventes udmøntet i konkrete initiativer. Konsekvenserne af disse initiativer vil blive vurderet, når forslagene foreligger.

8. Høring

Den Høje Repræsentant har søgt inspiration fra en række offentlige arrangementer i medlemslandene, herunder et seminar om Arktis i Danmark den 20. januar 2016, samt fra drøftelser med civilsamfundet, forskningsmiljøet mv.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er bred opbakning til Den Høje Repræsentants arbejde. I de hidtidige drøftelser har ønsket om en styrket sikkerhedspolitisk dimension især manifesteret sig. Det er sket i lyset af den øgede terrortrussel og det øgede konfliktniveau omkring Europa. Derudover har håndteringen af de aktuelle kriser, navnlig migration, og behovet for en stærk, samtænkt ekstern politik været bærende, ligesom medlemslandene har peget på behovet for, at EU støtter op om 2030-dagsordenen og implementeringen af verdensmålene. Endelig har spørgsmålet om, hvordan man bedst kan fremme EU's værdier præget drøftelserne.

10. Regeringens generelle holdning

EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik udgør sammen med bl.a. NATO en hjørnesten i Danmarks internationale engagement. De seneste års dybe kriser i EU's nærområde har tydeliggjort behovet for, at EU er en stærk og effektiv global aktør. Fra regeringens side har man arbejdet for, at sikkerhed, vækst og værdier bliver væsentlige pejlemærker for EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, samt at strategien især peger på behovet for at håndtere udfordringerne i EU's nærområder mod syd og øst. Derudover har man regeringens side arbejdet for, at EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik adresserer de grundlæggende årsager til konflikt og fattigdom – og dermed migration – gennem langsigtede og samtænkte indsatser især i EU's nærområde og i Afrika. EU's globale strategi bør fremme FN's 2030-dagsorden og mere sammenhængende politikker for global udvikling.

Konkret har man fra dansk side bl.a. afholdt en konference sammen med Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS) og EU's Institut for Sikkerhedsstudier (EUISS) om EU i Arktis, der fandt sted den 20. januar 2016. Derudover har man fra dansk side bl.a. bidraget med indspil i form af kendte danske positioner i forhold til det østlige partnerskab, en bredere og dybere tilgang til samtænkning af indsatserne i Sahel, sammenhængen mellem udvikling og humanitære indsatser, samt overvejelser om samarbejdet mellem medlemslandene og den Fælles Udenrigstjeneste.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Status for arbejdet med EU's globale strategi blev forelagt Europaudvalget til orientering den 14. januar 2016